

Despre activitățile extracurriculare

Prof. înv. prim. Ghira Sanda Juliana
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Târnăveni

Învățământul românesc pune accent atât pe învățământ de performanță cât și pe dezvoltarea abilităților practice, în concordanță cu cerințele pieței muncii. De aceea un rol important „în viața” elevilor, pe lângă cunoștințele teoretice, îl reprezintă activitățile extracurriculare. Acestea au un impact activ, atât asupra performanțelor școlare, integrării sociale, cât și asupra dezvoltării personalității elevilor.

Activitățile extracurriculare sunt la fel de importante ca lecțiile propriu-zise din mediul educațional instituționalizat. Acestea urmăresc identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre talente, aptitudini, cultivarea unui stil de viață civilizat. Încă de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează cunoștințe pe care le pune în contact direct cu obiectele, lucrurile, fenomenele din natură. Conținutul acestor activități nu e stabilit de o programă școlară, ci de cadru didactic, în funcție de dorințele, interesele, trebuințele elevilor.

În cadrul desfășurării activităților extracurriculare, elevii sunt activi, entuziasmați, participă într-o atmosferă de voie bună, optimism, cu însuflețire și dăruire. Datorită acestora, ei pot să se exprime liber, fără teama de a primi un calificativ bun sau rău, cei timizi își reduc nivelul de anxietate și își pun în practică adevărata lor valoare intelectuală. Totodată, li se dezvoltă simțul practic, estetic, dragostea pentru artă, istorie, neam, operațional și se autodisciplinează.

Activitățile extracurriculare pot îmbrăca forme variate: spectacole cultural-artistice, serbări școlare pe diverse teme, plimbări, excursii, vizite, cercuri pe diferite discipline sau literare, concursuri, întreceri sportive, vizionarea de emisiuni muzicale, teatru de copii, proiecte educative.

Spectacolele reprezintă o formă de activitate extracurriculară prin care elevul face cunoștință cu lumea artei, frumosului, esteticului; constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, apelând în permanență la afectivitatea lui. Având în vedere că trăim într-o lume dominantă de mass media, calculator, internet, sunt binevenite spectacolele de teatru de păpuși, de iluzionism și magie, de lumini și umbre etc. Foarte apreciate sunt spectacolele care implică micii spectatori în derularea lor.

Serbarea școlară este o modalitate de cultivare a capacităților de vorbire și a înclinațiilor artistice ale elevilor. Atenție însă la modalitatea de concepere a acestora! O serbare prea lungă nu are un impact pozitiv, din contră, ea obosește atât spectatorii cât și pe micii actori.

Prin conținutul însușit în cadrul acesteia, elevii, încetul cu încetul, cu pași mărunți, încep să-și adune o bogăție de idei, impresii, trăiesc cu emoții situațiile concrete. Prin intermediul acestora se realizează stimularea și educarea atenției, exersarea memoriei. Pentru mărirea stabilității atenției, trebuie avută în vedere intervenția la momentul potrivit, cu rolul pe care îl are de îndeplinit fiecare elev și susținută de suportul afectiv-motivațional. Cele mai puternice stimulări ale sensibilității estetice ale elevului sunt lectura artistică, cântecul, dansul, recitarea. Nu oricine are curajul, tăria de a urca pe scenă, de a juca un rol. Cel mai mare succes e acela, când reușește să trezescă în sufletul spectatorilor o mare emoție și reacția acestora să-i insuflă elevului o mai mare încredere în propria sa persoană, să-l stimuleze, astfel încât să dea tot ce e în stare.

În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale (*excursii, drumeții, plimbări*), copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele, lucrurile, fenomenele, anumite locuri istorice. Acestea sunt axate, în principal, pe viața în aer liber. *Plimbarea* – o facem cu copiii mai ales la casa pregătitoare, cu scopul de a se recrea, de a lua aer, dar în același timp de a vedea, descoperi și cunoaște unele fenomene, viețuitoare și alte lucruri

într-un cadru atractiv. În urma plimbărilor efectuate, din materialele adunate se pot realiza lucrări practice, machete, jucării, ierbare, insectare etc. Alte materiale ca: frunze, melci, castane, semințe se pot folosi în activitățile de cunoaștere a mediului, matematică, activități practice, modelaj etc.

În cadrul acțiunilor turistice, elevii își pot forma sentimente de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale. Dominantele acestui tip de activități trebuie să fie grija față de timpul liber al copilului, atitudinea de cunoaștere a dorințelor copiilor și de respectarea acestora. Acestea le oferă destindere, încredere, recreere, voie bună, iar unora dintre ei, cei timizi, posibilitatea unei afirmări și recunoaștere a aptitudinilor. Datorită acestor activități, elevii pot să redea cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților artistico-plastice și modelaj, iar materialele pe care le adună, sunt folosite în activitățile practice sau chiar în jocurile de creație. Trebuie menționat faptul că, la vârsta școlară, elevii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens, parcă ar fi niște „adevărate aspiratoare”.

O altă metodă extrașcolară care stârnește interesul elevului pentru diferite arii curriculare și are în același timp, o importanță deosebită și în orientarea profesională a elevilor, sunt *concursurile școlare*. Cele mai cunoscute în zona noastră sunt ComPer și EuroJunior. Pregătirea pentru aceste concursuri oferă alt tip de exerciții, alt mod de abordare a conținuturilor predate, se creează oportunitatea „jonglării” cu toate cunoștințele asimilate la o anumită disciplină, dar și realizarea de legături interdisciplinare. De asemenea, aceste concursuri sunt o bună sursă de motivație, determinând elevii să studieze mai mult și cu mai multă atenție. Pot avea același efect și concursurile organizate în sala de clasă, de către cadrele didactice din școală. Dacă sunt organizate într-o atmosferă plăcută, relaxantă, ”nu cu dureri de cap”, vor stimula spiritul de inițiativitate al copilului, îi va oferi prilejul să se integreze în diferite grupuri, pentru a duce la bun sfârșit exercițiile și, totodată, va asimila mult mai ușor toate cunoștințele.

Proiectul educativ este o formă amplă de organizare a activităților extrașcolare. Foarte apreciat este proiectul SNAC, care presupune derularea unor activități de voluntariat, activități cu puternice valente formative. Toate aceste activități se desfășoară după un plan anual ce vizează mai multe domenii, precum: educația pentru valori, educația pentru sănătate, educația pentru viață socială, cunoașterea interpersonală etc. Activitățile din cadrul SNAC pot constitui experiențe deosebite pentru participanți și pot da naștere unor relații interpersonale de durată, cu puternice influențe pozitive. JA România propune, de asemenea, o multitudine de proiecte educative derulate în cadrul unor CDS-uri sau ca activități extracurriculare după un plan bine stabilit și cu suport material din partea asociației.

Deci, activitatea educativă școlară și extrașcolară, care sunt într-o strânsă legătură, dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea elevilor în actul decizional, în ceea ce privește respectarea drepturilor omului și asumarea responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, „prietenie strânsă” între elementul cognitiv și cel comportamental.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ionescu, M., Chiș, V., *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001;
2. Cernea, Maria, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ*, în “Învățământul primar” nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, București;
3. Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact*, Editura Polirom, București, 2002.